

MODELARSTVO: brodomodeli klase D-A (lijevo), model rakete (desno)

milavanje m.k. u mišićnim stanicama. Dio m.k. se u obliku laktata krvlju raznosi po tijelu. Nagomilana m.k. usporava glikolizu, bitno smanjuje radnu sposobnost i uzrokuje umor. Za ponovno sintetiziranje m.k. u glikogen i za njeno oksidativno razgrađivanje (Krebsov ciklus) potreban je kisik. Korištenje kisika poslije izvršenog rada za tu namjenu naziva se otplata laktatnog kisikovog duga.

mlin, 1) ragbi: spontana formacija igrača dviju momčadi oko igrača koji je, noseći loptu, zaustavljen. Ako se u m. lopta spusti na zemlju, stvara se taktička formacija otvoreni skup; 2) rvanje: meljnica, grupa ramenskih bacanja; može biti unutrašnji i vanjski s hvatom i bez hvata za nogu. Pri unutrašnjem m. napadač provlači glavu ispod protivnikove nadlaktice s vanjske strane, tako da mu je glava ispod protivnikovih prsi. Pri vanjskom m. napadač provlači glavu s unutrašnje strane nadlaktice protivnika, tako da mu se glava nalazi s vanjske strane protivnikove ruke; 3) šah: vrsta kombinacije na seriji otkrivenih šahova koji se izvode pomoću baterije sačinjene od topa i lovca. Najpoznatiji primjer m. ostvaren je u partiji K. Torre — E. Lasker (Moskva, 1925), gdje je bijeli u poziciji na dijagramu povukao 1. Lf6 i nakon iznuđenog 1... Dh5: 2. Tg7: ostvario m. koji mu je donio odlučujuću materijalnu prednost.

Mlinarić, Antun (1900), nogometni sudac i savezni instruktor-savjetnik. Niz godina bio predsjednik Saveza nogometnih sudaca Hrvatske, zatim potpredsjednik Saveza nogometnih sudaca Jugoslavije i član IO Nogometnog saveza Hrvatske. Jedan od naših prvih međ. sudaca. Dobitnik Specijalne zlatne plakete NSJ.

Mlinarić, Stjepan (1886–1972), dr. prava, sp. funkcionar. Jedan od utemeljitelja, blaginik (1919–22) i predsjednik HAŠK (1907–08 i 1926–30).

mochl, aikido: hvat rukama za dio protivnikova tijela ili njegovu odjeću.

Močiljska pećina, pećinski sistem u blizini Dubrovnika, istražen u duž. od 550 m, djelomično uređen za posjet turista.

Močnik, Cveto-Florijan (1914–43), dipl. pravnik; reprezentativac u skijanju i kajakaštvu, član Kajak kluba Ljubljana i istoimenog Smu-

čarskog kluba. Bio prvi na kajakaškom PJ 1939 u dvosjedu (sa M. Gaberšekom) i prvi na međ. prvenstvu u Tacnu, 1939 u dvosjedu (sa R. Malahovskym). U skijanju je osvojio prvo mjesto na akademskom PJ 1937 i 1940 u trčanju na 18 km i 1937 četvrto mjesto na studentskom PS na 18 km u Vilarsu (Švicarska). Sudionik NOR od 1941; poginuo kao komesar Gradnikove brigade na planini Golubaš iznad Boveca; 1953 posthumno proglašen za narodnog heroja.

Modelarski kup Bratstva i jedinstva, pojedinačno i ekipno natjecanje zrakoplovnih modelara kategorije modela F 1A, F 1B i F 1C u trajanju leta. Natječu se ekipe republika i pokrajina. Natjecanje je ranga saveznog prvenstva i boduje se za ulazak u reprezentaciju Jugoslavije. Održava se od 1969 svake godine (izuzev 1972).

modelarstvo, sportsko, konstrukcija, gradnja i natjecanje umanjenih primjeraka (modela) automobila, brodova, raketa i zrakoplova; 1) automodelarstvo: grana automobilskog sporta, gradnja i natjecanje modela trkaćih automobila; natjecanja se održavaju modelima koji su kopije originalnih trkaćih automobila u mjerilu 1:24, na posebnim stazama u kategorijama do 1,5 cm³, 2,5 cm³, 5 cm³ i 10 cm³ radne zapremine motora. Postižu se brzine do 250 km/h. Od 1967 a. je uključeno u Međ. federaciju za automobilizam, održavaju se međ. natjecanja;

2) brodomodelarstvo, djelatnost koja obuhvaća izradu plovih modela jedrilica, motornih čamaca, jedrenjaka i raznih vrsta brodova za posebna natjecanja u brzini plovbe ili kvaliteti manevriranja. Izrađuju se i makete svih vrsta brodova i lučkih postrojenja kao oblik natjecanja u kvaliteti i složenosti izrade. Osim toga, od davnine se izrađuju makete jedrenjaka i drugih brodova radi uspomene, kao muzejski eksponati ili kao ukras. Izradom maketa trgovačkih i ratnih brodova bave se specijalizirane modelarske radionice nekih naših brodogradilišta (Tivat, Rijeka, Pula). Brodomodeli za natjecanja dijele se po pravilima NAVIGA i IMYRU na 5 razreda: 1) gliseri za natjecanja u brzinskoj vožnji s propelerom u zraku — klasa A, ili u vodi — klasa B. Motori su eksplozivni (SUS) radne zapremine cilindra 0,01 — 2,5 cm³ (klasa A1/B1); 2,51 — 5 cm³

(klasa A2/B2) i 5,01 — 10 cm³ (klasa A3/B3). Ovi gliseri se natječu u brzini vožnje, vozeći u krugu radijusa 16.923 m. Staza jedne utrke je 5 krugova ili 500 m. Vezani su čeličnom žicom debljine 0,35 — 0,8 mm. Modeli klase A3/B3 postižu brzine i do 150–200 km/h; 2) jedrilice (razred D) dijele se u 5 klasa. Natjecanja se održavaju u parovima na regatnom polju oblika kvadrata, duž. stranica 100 m. Ako ima više od 11 prijavljenih, natjecatelji se dijele u dvije ili više skupine. Svaki model natječe se sa svakim modelom unutar skupine. U finale ulaze po tri najbolja iz svake skupine, a konačni redoslijed se dobiva zbrajanjem b. prema posebnom načinu računanja, s obzirom na broj startova i natjecatelja; a) klasa D-A su najveći modeli, duž. oko 2 m, tež. 15–20 kg i vis. jarbola preko 2 m; b) klasa D-10 (Tenreater) su manji modeli duž. oko 160 cm, a površine jedara oko 6000 cm²; c) klasa D-M (Marblehead) je veoma popularna. Modeli su duž. 127 cm i površine jedara 5160 cm²; d) klasa D-X je tzv. slobodna, eksperimentalna klasa. Ograničena je samo površina jedara na 5000 cm². Trup može biti katamaran ili trimaran; e) klasa D-K je početnička klasa, ograničena također samo površinom jedara do 4000 cm²; 3) stolne makete (razred C), bez pogonskog sredstva, nisu građene za plovību. Natječu se u ocjenjivanju preciznosti, kvalitete, točnosti i složenosti izrade, po specijalnoj tablici bodovanja. Ove makete su vjerne kopije svojih postojećih uzora ili brodova koji su nekada postojali; 4) motorni čamci (razred E) su plivajući modeli s bilo kakvim motornim pogonom. Djele se u tri

MLIN u partiji K. Torre — E. Lasker

